

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 8. 4. 2014
COM(2014) 214 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Súhrnná správa o fungovaní garančného fondu

{SWD(2014) 129 final}

Obsah

1.	Fond chrániaci rozpočet Únie pred požiadavkami na čerpanie prostriedkov v dôsledku neplnenia záväzkov od roku 1994	2
2.	Hlavné charakteristiky mechanizmu tvorby rezerv.....	2
2.1.	Tvorba rezerv založená na čistých platbách.....	2
2.2.	Vyrovňavací mechanizmus	3
2.3.	Aktivačné hodnoty	3
3.	Fungovanie fondu.....	3
3.1.	Operácie kryté fondom.....	3
3.1.1.	Vonkajšie poskytovanie úverov EIB krytých fondom – objemy a hlavné rizikové charakteristiky záruk poskytnutých EIB	3
3.1.2.	Úvery makrofinančnej pomoci kryté fondom	4
3.1.3.	Operácie Euratomu kryté fondom.....	4
3.2.	Vývoj kreditného rizika.....	5
4.	Udalosti, ktoré ovplyvnili fond v období rokov 2010 – 2013.....	5
4.1.	Neplnenie záväzkov zaručených úverov poskytnutých Sýrii.....	5
4.2.	Chorvátsko sa v roku 2013 stalo členom EÚ	6
5.	Spravovanie aktív fondu v čase napätých trhových podmienok	6
5.1.	Výkonnosť fondu	6
5.2.	Vývoj objemu fondu	6
6.	Perspektíva nového mandátu na obdobie rokov 2014 – 2020.....	7
6.1.	Mandát EIB	7
6.2.	Makrofinančná pomoc	7
6.3.	Euratom.....	8
6.4.	Návrh na tvorbu rezerv pre VFR na roky 2014 – 2020.....	8
7.	Cieľová úroveň tvorby rezerv	9
8.	Záver	11

1. FOND CHRÁNIACI ROZPOČET ÚNIE PRED POŽIADAVKAMI NA ČERPANIE PROSTRIEDKOV V DÔSLEDKU NEPLNENIA ZÁVÄZKOV OD ROKU 1994

Garančný fond pre vonkajšie opatrenia (ďalej len „fond“) bol zriadený v roku 1994 nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2728/94 z 31. októbra 1994¹ s cieľom chrániť rozpočet Únie v prípade, že príjemcovia úverov poskytnutých alebo zaručených Európskou úniou neuhradia svoj záväzok. Toto nariadenie bolo zmenené trikrát² a v súčasnosti sa fungovanie fondu riadi nariadením Rady (EÚ, Euratom) č. 480/2009 z 25. mája 2009³ (kodifikované znenie).

Uskutočnili sa štyri hodnotenia fungovania fondu (v rokoch 1998, 2003, 2006 a 2010). Po hodnotení v roku 2006 sa zaviedol nový mechanizmus tvorby rezerv. Do platnosti vstúpil v roku 2007. Táto správa predstavuje piate hodnotenie fondu a bola oznámená v závere správy z roku 2010. Ďalšie informácie o činnosti a fungovaní fondu sa nachádzajú vo výročných správach o spravovaní fondu a o zárukách krytých z rozpočtu EÚ.

Táto správa má takúto štruktúru: v nasledujúcich dvoch oddieloch (2 a 3) sú uvedené hlavné charakteristiky súčasného mechanizmu tvorby rezerv a fungovania fondu. V oddiele 4 sa zdôrazňujú hlavné udalosti, ktoré ovplyvnili fond od poslednej súhrnnej správy z roku 2010 a oddiel 5 sa týka spravovania aktív fondu. Oddiel 6 obsahuje prehľad o operáciách krytých fondom a ich vplyve na potrebu tvorby rezerv pre VFR na roky 2014 – 2020. V oddiele 7 sa skúma cieľová úroveň tvorby rezerv a oddiel 8 obsahuje záver. Pracovný dokument útvarov Komisie dopĺňa túto správu grafmi a tabuľkami.

2. HLAVNÉ CHARAKTERISTIKY MECHANIZMU TVORBY REZERV

Tri hlavné charakteristiky nového mechanizmu, ktorý bol zavedený v roku 2007, sú a) tvorba rezerv založená na čistých platbách; b) vyrovnávací mechanizmus a c) aktivačné hodnoty.

2.1. Tvorba rezerv založená na čistých platbách

V súčasnom mechanizme tvorby rezerv zavedenom v roku 2007 sa zmenili pravidlá tvorby rezerv vo fonde tak, že sa zrušil pôvodný postup tvorby rezerv, ktorý sa zakladal na plánovanom objeme podpísaných úverov nezávisle od skutočných platieb. Tento mechanizmus tvorby rezerv sa odvtedy zakladá na čistých platbách. Cieľom tejto zmeny bolo zlepšiť fungovanie fondu tak, že sa počet ročných prevodov medzi rozpočtom Únie a fondom znížil na jeden prevod a že sa zvýšila efektívnosť rozpočtových tokov.

---

¹ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2728/94 (Ú. v. ES L 293, 12.11.1994, s. 1).

² Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1149/1999 (Ú. v. ES L 139, 2.6.1999, s. 1); nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2273/2004 (Ú. v. EÚ L 396, 31.12.2004, s. 28); nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 89/2007 (Ú. v. EÚ L 22, 31.1.2007, s. 1).

³ Ú. v. EÚ L 145, 10.6.2009, s. 10.

2.2. Vyrovnávací mechanizmus

S cieľom chrániť rozpočet EÚ pred otrasmi zahŕňa mechanizmus tvorby rezerv vyrovnávací mechanizmus, ktorého cieľom je obmedziť ročnú sumu prevedenú do fondu v prípade závažného neplnenia záväzkov.

Vyrovnávací mechanizmus funguje takto: pokiaľ jedno alebo viaceré nesplnenia záväzkov vedú k tomu, že fond musí pokryť sumu presahujúcu 100 miliónov EUR v danom roku (čo bude mať vplyv na rozpočet začiatkom roka n+2 po vyplatení záväzku), suma presahujúca 100 miliónov EUR sa postupne uhradí do fondu. Konkrétne, objem ročnej tranže bude nižší ako 100 miliónov EUR alebo ako zostávajúca splatná suma (článok 6 nariadenia č. 480/2009).

Vyrovnávací mechanizmus zatiaľ nebol aktivovaný, keďže z fondu neboli doteraz žiadané prostriedky presahujúce 100 miliónov EUR ročne v dôsledku jedného alebo viacerých neplnení záväzkov.

2.3. Aktivačné hodnoty

Okrem toho sa zaviedli tzv. aktivačné hodnoty. Ich funkciou je zabezpečiť, aby boli rozpočtové orgány informované o závažných stratách vo fonde (ktorý sa aktivuje, keď hodnota fondu klesne pod 80 % cieľovej sumy), alebo iniciovať, aby Komisia pripravila správu o výnimočných opatreniach, ktoré môžu byť nutné na účely opätovného doplnenia fondu (ktorý sa aktivuje, keď hodnota fondu klesne pod 70 % cieľovej sumy). Aktivačné hodnoty doteraz neboli dosiahnuté.

3. FUNGOVANIE FONDU

V tomto oddiele sa uvádzajú operácie kryté fondom a vývoj kreditného rizika zaručených úverov.

3.1. Operácie kryté fondom

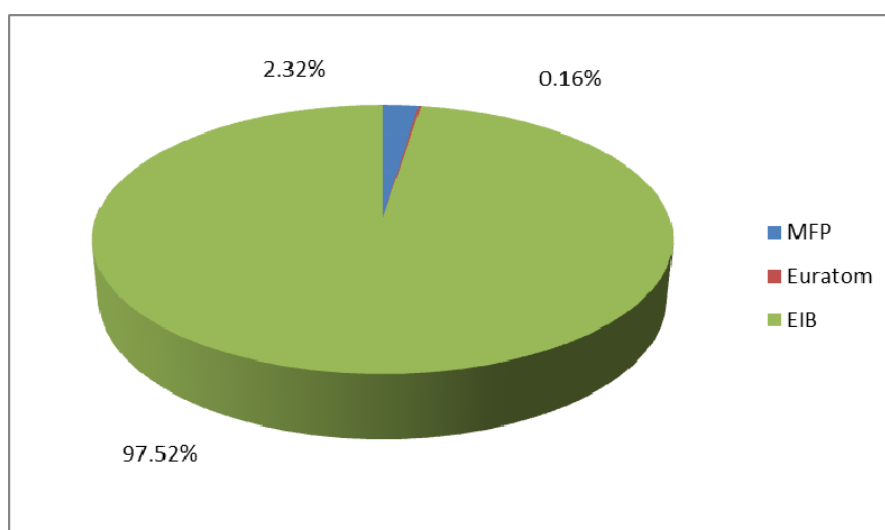
Operácie poskytovania pôžičiek kryté fondom sa týkajú troch rôznych nástrojov, ktoré využívajú záruku z rozpočtu Európskej únie: záruky pre Európsku investičnú banku (EIB) za úvery alebo úverové záruky za operácie v tretích krajinách, poskytovanie úverov Euratomu tretím krajinám a úvery makrofinančnej pomoci (MFP) EÚ tretím krajinám. Schéma v pracovnom dokumente útvarov Komisie (oddiel 1) znázorňuje fungovanie fondu a všetky finančné toky, ktoré majú vplyv na jeho hodnotu.

3.1.1. Vonkajšie poskytovanie úverov EIB krytých fondom – objemy a hlavné rizikové charakteristiky záruk poskytnutých EIB

Približne 97 % celkovej nesplatennej sumy krytej z fondu tvoria záruky vydané v súvislosti s úvermi, ktoré EIB poskytla na projekty v tretích krajinách. Ak vychádzame z predpovedí týkajúcich sa vykonávania mandátu, táto prevaha záruk EIB v rámci rizika krytého z fondu sa v budúcnosti nezmení. Ak príjemca zaručeného úveru neuhradí splátku do dátumu jeho splatnosti a nezaplatí ju ani do troch mesiacov, EIB požiada Komisiu, aby zaplatila dlžné sumy neplatiaceho dlžníka v súlade s príslušnou dohodou o záruke uzavretou medzi EÚ

a EIB. Ak EIB okrem EÚ poskytol záruku ďalší verejný alebo súkromný ručiteľ, táto záruka sa aktivuje skôr, ako sa vyzve na čerpanie záruky EÚ.

Graf 1: Podiel operácií EIB krytých fondom na konci roka 2012 (nesplatený kapitál a úroky)

Financovanie operácií EIB v tretích krajinách, ktoré sú uzavreté so štátom, so subjektom z verejného sektora alebo so subjektom zo súkromného sektora a ktoré sú zaručené štátom, alebo ktoré sú uzavreté s regionálnymi alebo miestnymi orgánmi alebo verejnými podnikmi či inštitúciami vlastnenými alebo kontrolovanými vládou s primeraným kreditným rizikom, sú kryté komplexnou zárukou. Pokiaľ ide o iné druhy operácií, najmä operácie súkromného sektora, záruka je obmedzená na presne vymedzené prípady politického rizika.

3.1.2. Úvery makrofinančnej pomoci kryté fondom

Makrofinančná pomoc (ďalej len „MFP“) sa poskytuje vo forme úverov a/alebo grantov na podporu krajín zapojených do procesu rozširovania EÚ a susediacich krajín EÚ na riešenie krátkodobých problémov s platobnou bilanciou, stabilizáciu verejných financií a podporu vykonávania štrukturálnej reformy. Makrofinančná pomoc sa poskytuje výnimočne a dočasne za prísnych podmienok hospodárskej politiky, pričom zvyčajne dopĺňa programy úprav MMF. Operácie MFP musia byť individuálne schválené Radou a Parlamentom.

Ak si prijímajúca krajina nesplní svoje povinnosti splácania úverov, Komisia môže aktivovať fond na splatenie zodpovedajúcej výpožičky.

Podiel operácií MFP v porovnaní s celkovou neuhradenou sumou kapitálu a úrokov krytou fondom (pozri graf 1) bol v roku 2012 veľmi nízky (približne 2 %).

3.1.3. Operácie Euratomu kryté fondom

Úverový nástroj Euratomu možno použiť na financovanie projektov v rámci členských štátov (rozhodnutie Rady 77/270/Euratom) alebo v niektorých tretích krajinách (Ukrajina, Rusko alebo Arménsko) (rozhodnutie Rady 94/179/Euratom). V roku 1990 Rada určila limit na prijímanie úverov vo výške 4 miliardy EUR, z ktorých sa podpísalo približne 3,7 miliardy EUR a vyplatilo 3,4 miliardy EUR. V prípade, že celková hodnota transakcií dosiahne výšku 3,8 miliardy EUR, Komisia informuje Radu a navrhne nový limit na prijímanie úverov.

Fond sa tak ako v prípade MFP použije aj v prípade, ak si príjemca nesplní svoje povinnosti splácania úverov.

Podiel operácií Euratomu v porovnaní s celkovou neuhradenou sumou kapitálu a úrokov krytou fondom (pozri graf 1) bol v roku 2012 zanedbateľný (menej ako 1 %).

3.2 Vývoj kreditného rizika

Fond kryje riziká súvisiace s úvermi a zárukami za úvery poskytovanými tretím krajinám. Od začiatku vykonávania mandátu EIB⁴ na poskytovanie vonkajších úverov na obdobie rokov 2007 – 2013 neuhradená krytá suma rástla priemerne o 13,5 % ročne a v roku 2013 dosiahla približne 23,1 miliardy EUR (nesplatené úvery plus vzniknutý úrok). To, že neuhradená suma krytá fondom rastie, nemusí nevyhnutne znamenať, že fond znáša proporčne vyššie riziko pomerne k zvýšeniu krytej sumy, keďže celkové kreditné riziko sa musí posúdiť aj na základe kvality dlžníkov. Pri posudzovaní priebežného vývoja kreditného rizika možno dospieť k záveru, že koncom októbra 2013 došlo v porovnaní s rokom 2009 k miernemu zlepšeniu profilu kreditného rizika krytých úverov. Najmä podiel úverov zaručených fondom, ktoré sa týkajú dlžníkov hodnotených investičným stupňom, sa priebežne zvýšil (pozri oddiel 5 pracovného dokumentu útvarov Komisie). Toto zistenie je jedným z aspektov, o ktoré sa opiera záver týkajúci sa zachovania cieľovej úrovne na úrovni 9 %.

4. UDALOSTI, KTORÉ OVPLYVNILI FOND V OBDOBÍ ROKOV 2010 – 2013

Dve udalosti, ktoré ovplyvnili fond v tomto období, predstavovalo nesplácanie zaručených úverov, ktoré EIB poskytla Sýrii, a členstvo Chorvátska v EÚ, ktoré sú opísané ďalej.

4.1. Neplnenie záväzkov zaručených úverov poskytnutých Sýrii

V dôsledku zhoršujúcej sa situácie v Sýrii Rada pre zahraničné veci, Európsky parlament a Európska rada prijali v roku 2011 určité rozhodnutia týkajúce sa uvedenej krajiny. Predovšetkým zakázali vyplácanie platieb zo strany EIB v súvislosti s existujúcimi dohodami o úvere. Toto rozhodnutie bolo následne konsolidované v rozhodnutí Rady 2011/782/SZBP z 1. decembra, v nariadení Rady (EÚ) č. 36/2012 z 18. januára 2012 a v rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP z 31. mája 2013.

Zatiaľ čo v posledných rokoch Sýria v plnej miere a načas splácala EIB svoje úvery, od novembra 2011 banka čelí nedoplatkom sýrskych úverov na projekty. V dôsledku toho a v súlade s dohodou o záruke medzi EÚ a EIB podala EIB v roku 2012 štyri žiadosti o platby z fondu na celkovú sumu približne 42 miliónov EUR. V roku 2013 bolo podaných osem doplnujúcich žiadostí o platby z fondu v celkovej výške 82,5 milióna EUR. V roku 2012 bola späť získaná suma vo výške 2,1 milióna EUR.

Celkový nesplatený kapitál zaručených úverov poskytnutých Sýrii dosahuje sumu približne 551 miliónov EUR, pričom splatnosť posledného úveru je v roku 2030. Keď EÚ uskutoční platbu v rámci záruky EÚ, v súlade s dohodami o záruke prechádzajú práva a opravné

---

⁴ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1080/2011/EÚ z 25. októbra 2011, ktorým sa Európskej investičnej banke poskytuje záruka a EÚ na pokrytie straty z úverov a zo záruk za úvery na projekty mimo Únie a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 633/2009/ES (Ú. v. EÚ L 280, 27.10.2011, s. 1).

prostriedky EIB na EÚ. Postupy vymáhania v súvislosti s prevzatými sumami bude viesť EIB v súlade s dohodou o vymáhaní uzavretou medzi EÚ a EIB.

4.2. Chorvátsko sa v roku 2013 stalo členom EÚ

Po vstupe Chorvátska do EÚ v júni 2013 sa riziká súvisiace s touto krajinou naďalej kryli z rozpočtu EÚ, ale už nebudú kryté z fondu. Následne bola suma približne 30,3 milióna EUR zodpovedajúca expozícii voči Chorvátsku vo výške približne 337 miliónov EUR (neuhradené sumy plus vzniknutý úrok) v roku 2013 prenesená z fondu do rozpočtu EÚ.

5. SPRAVOVANIE AKTÍV FONDU V ČASE NAPÄTÝCH TRHOVÝCH PODMIENOK

V tomto oddiele sa posudzuje výkonnosť a vývoj aktív fondu počas obdobia rokov 2010 – 2013.

5.1. Výkonnosť fondu

Za celé obdobie od roku 2010 do júna 2013 predstavoval absolútny výnos fondu priemerne 2,42 % za rok. Za rovnaké obdobie predstavovala referenčná hodnota fondu výnos v priemere 1,86 % za rok. Referenčná hodnota fondu je zložená prevažne z indexov iBoxx (najmä z indexu Eurozone Sovereign EUR a indexu EUR Collateralized Covered) a Euribid pre krátkodobú expozíciu. Výkonnosť fondu bola v porovnaní s referenčným indexom lepšia približne o 0,56 bazického bodu za rok. Výkonnosť fondu sa dosiahla v kontexte najväznejšej krízy na svetových finančných trhoch v nedávnej minulosti. Aktíva fondu k 31. decembru 2012 predstavovali približne 2 miliardy EUR (z čoho približne 155,7 milióna EUR predstavoval príspevok z rozpočtu EÚ začiatkom roku 2013). Citlivosť portfólia voči úrokovému riziku v závislosti od trvania bola 30. júna 2013 obmedzená na približne 1,45.

5.2. Vývoj objemu fondu

Z grafu 2 pracovného dokumentu útvarov Komisie vyplýva, že objem prostriedkov fondu klesol v rokoch 2007 a 2008 po zavedení nového mechanizmu tvorby rezerv, od roku 2008 sa zvyšoval a v roku 2012 dosiahol približne 2 miliardy EUR. Pokles v roku 2007 možno vysvetliť pomalým tempom vyplácania úverov na začiatku súčasného mandátu EIB na poskytovanie vonkajších úverov (ale podobným ako v prípade predchádzajúcich mandátov), čo vyústilo do prebytku vo výške 125,75 milióna EUR, ktorý sa previedol z fondu do rozpočtu EÚ. Toto zvýšenie hodnoty aktív fondu (pozri oddiel 6 tabuľku 1 v pracovnom dokumente útvarov Komisie) možno vysvetliť zrýchlením tempa vo vyplácaní úverov v rámci mandátu na poskytovanie vonkajších úverov od roku 2010 a rastom operácií MFP z dôvodu finančnej krízy.

Okrem vytvárania rezerv je ďalším hlavným zdrojom príjmov fondu výnos získaný z jeho aktív. Výnos získaný z aktív fondu klesol od roku 2007 z dôvodu všeobecného poklesu trhových úrokových sadzieb na historicky najnižšie úrovne. Výnos získaný v období rokov 2007 – 2013 dosiahol 281 miliónov EUR (tabuľka 1 stĺpec b v pracovnom dokumente útvarov Komisie, vstupné a výstupné toky od vytvorenia fondu).

6. PERSPEKTÍVA NOVÉHO MANDÁTU NA OBDOBIE ROKOV 2014 – 2020

V tomto oddiele sa skúma prehľad úverových operácií krytých z fondu (EIB, MFP, Euratom) a potenciálny vplyv na tvorbu rezerv počas VFR na roky 2014 – 2020.

6.1. Mandát EIB

Mandát EIB predstavuje viac ako 95 % operácií krytých fondom. Mechanizmus vytvárania rezerv fondu, ktorého cieľom je udržať fond na úrovni 9 % z nesplatených čerpaných úverov, predstavuje z tohto dôvodu vlastne obmedzenie veľkosti mandátu EIB na poskytovanie vonkajších úverov, na ktoré sa vzťahuje rozpočtová záruka EÚ.

Komisia predložila návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa Európskej investičnej banke poskytuje záruka EÚ na pokrytie strát z finančných operácií na podporu investičných projektov mimo Únie [COM(2013) 293 z 23. mája 2013]. V tomto návrhu sa počíta s tým, že maximálny strop finančných operácií EIB, ktoré sú kryté zárukou EÚ, bude v období rokov 2014 – 2020 predstavovať sumu 28 miliárd EUR a tento strop sa pritom rozdelí na dve časti:

- i) *fixný* strop v maximálnej výške 25 miliárd EUR a
- ii) *dobrovoľný* doplnkovú sumu vo výške 3 miliardy EUR.

Vplyv prípadnej aktivácie dobrovoľného doplnkového stropu na rozpočet by sa mal vypočítať na základe aktualizovaných odhadov potrieb fondu v oblasti tvorby rezerv v čase priebežného hodnotenia.

Medzi Radou, Európskym parlamentom a Komisiou sa 17. decembra 2013 uzavreli následné rokovania o novom mandáte, v rámci ktorých sa dospelo k dohode týkajúcej sa zvýšenia *fixného* stropu o 2 miliardy EUR, čím sa dosiahne maximálna výška 27 miliárd EUR. Bude potrebné, aby v roku 2014 túto dohodu formálne schválila Rada a Európsky parlament.

6.2. Makrofinančná pomoc

Komisia prijala od roku 2011 štyri legislatívne návrhy týkajúce sa makrofinančnej pomoci (MFP): dva v roku 2011 – pre Gruzínsko v januári 2011 a pre Kirgizskú republiku v decembri 2011 a dva v roku 2013 – v apríli pre Jordánsko a v decembri pre Tunisko.

Od druhého polroka 2011 sa podmienky financovania na svetových kapitálových trhoch podstatne zhoršili. Okrem toho Arabská jar a z nej vyplývajúce politické a hospodárske zvraty v arabských partnerských krajinách Stredozemia spôsobili zvýšený tlak na rozpočty a vonkajšie pozície v týchto hospodárstvach. Tento vývoj viedol v roku 2012 a v roku 2013 k zvýšenému dopytu po MFP. Prvým prípadom je žiadosť egyptskej vlády o MFP vo výške 500 miliónov EUR, ktorá bola pôvodne iniciovaná v júni 2011 a obnovená vo februári a v novembri 2012. Druhým prípadom je žiadosť Jordánska o podporu MFP v decembri 2012 vo forme úverov do výšky 200 miliónov EUR. V auguste 2013 požiadali o MFP aj orgány Tuniska do výšky 500 miliónov EUR. Komisia v spolupráci s MMF na základe odhadu zostatkových potrieb vonkajšieho financovania Jordánska a Tuniska prijala legislatívne návrhy na pomoc vo forme úverov v apríli 2013 vo výške 180 miliónov pre Jordánsko a v decembri 2013 vo výške 250 miliónov EUR pre Tunisko. V decembri 2013 prijali Európsky parlament a Rada legislatívne rozhodnutie o pomoci pre Jordánsko. Táto pomoc sa

má vyplatiť v priebehu roku 2014. Plánovaná MFP pre Tunisko sa uvoľní v rokoch 2014 a 2015.

V dôsledku závažného vývoja na Ukrajine navrhla Komisia ďalšiu núdzovú MFP vo forme úverov vo výške do 1 miliardy EUR, ktorá dopĺňa už existujúci program MFP (úvery vo výške 610 miliónov EUR). Obe operácie pomoci by mali vyplatené v rokoch 2014 až 2015.

Okrem toho arménske orgány zaslali žiadosť o novú operáciu MFP vo februári 2014.

Odhadované plánované vyplácanie úverov MFP počas obdobia rokov 2014 – 2015 (vzhľadom na mimoriadny charakter pomoci MFP neexistuje žiadna predpoveď na obdobie po roku 2015) predstavuje sumu približne 2,6 miliardy EUR, pričom sa odhaduje, že 1,7 miliardy EUR sa vyplatí v roku 2014 a 0,9 miliardy EUR v roku 2015 (tieto číselné údaje zahŕňajú najnovšiu operáciu MFP navrhnutú pre Ukrajinu). Vyplácanie týchto úverov bude mať dosah na tvorbu rezerv fondu najskôr v roku 2016 v závislosti od tempa vyplácania úverov.

6.3. Euratom

V roku 2012 nedošlo v rámci úverového nástroja Euratomu k vyplácaniu úverov.

V auguste 2013 bola s Ukrajinou podpísaná dohoda o úverovom nástroji a záruke (vo výške 300 miliónov EUR) s cieľom zvýšiť bezpečnosť jej jadrových elektrární. Očakáva sa, že prvá tranža tohto úverového nástroja sa vyplatí v roku 2014.

V období rokov 2014 – 2020 sa zvyšných 326 miliónov EUR, ktoré sú v rámci tohto nástroja ešte k dispozícii, môže vyčleniť na jeden alebo dva projekty v členských štátoch alebo v niektorých konkrétnych nečlenských štátoch.

Komisia bude musieť o tom informovať Radu a predložiť návrh na nový limit na prijímanie úverov v prípade, že súhrnná výška úverov dosiahne sumu 3,8 miliardy EUR (v súčasnosti je to 3,7 miliardy EUR).

6.4. Návrh na tvorbu rezerv pre VFR na roky 2014 – 2020

Ako možno vidieť v tabuľke 2 pracovného dokumentu útvarov Komisie, počas finančného rámca 2007 – 2013 boli dostupné ročné rozpočtové prostriedky naplánované pre VFR na roky 2007 – 2013 (200 miliónov EUR za rok v súčasných cenách) vo väčšine rokov do veľkej miery postačujúce na tvorbu rezerv fondu. Pomer medzi celkovými prevodmi z rozpočtu EÚ do fondu a celkovými pridelenými rozpočtovými prostriedkami dosahuje na konci obdobia rokov 2007 – 2013 približne 44 %.

Táto miera využitia bola ovplyvnená prijatím nového mechanizmu tvorby rezerv v roku 2007, ktorý ukončil štruktúrnu tvorbu nadmerných rezerv. Okrem toho tempo vyplácania úverov EIB podpísaných v rámci súčasného mandátu zaznamenané v období rokov 2007 – 2009 nebolo také rýchle, ako sa očakávalo. V roku 2011 bol aktivovaný dobrovoľný mandát v oblasti zmeny klímy (2 miliardy EUR v súčasných cenách); okrem toho, strop pre krajiny Stredozemia sa zvýšil na 1,6 miliardy EUR v súčasných cenách (rozhodnutie

č. 1080/2011/EÚ). Tieto zmeny sa však budú týkať tvorby rezerv vo VFR na roky 2014 – 2020.

Podľa návrhu Komisie z 23. mája 2013 na nový mandát EIB na poskytovanie vonkajších úverov bude celkový strop pre tvorbu rezerv fondu pre mandát na obdobie rokov 2014 – 2020 predstavovať 1,193 miliardy EUR v porovnaní s 1,4 miliardy EUR pre finančný rámec na obdobie rokov 2007 – 2013 (obe sumy v súčasných cenách).

Následná dohoda zo 17. decembra 2013 (prebiehajú rokovania medzi Radou, Parlamentom a Komisiou, ešte ju musí prijať spoluzákonodarný orgán) na zvýšenie *fixného* stropu záruky EÚ pre EIB o 2 miliardy EUR predpokladá aj dodatočnú sumu 110 miliónov EUR⁵ v pripísaných príjmoch⁶ na pokrytie ďalších potrieb tvorby rezerv fondu.

Očakáva sa, že celková výška tvorby rezerv pre VFR na roky 2014 – 2020 pokryje potreby fondu v období rokov 2014 – 2020 na základe informácií dostupných v čase písania tejto správy a na základe očakávaných vzorov čerpania a splácania zaručených úverov.

Skutočné každoročné potreby tvorby rezerv fondu v rokoch 2014 – 2020 budú napriek tomu závisieť výhradne od skutočného tempa podpisovania, čerpania a splácania úverov v rámci troch činností krytých fondom (zaručené úvery EIB, MFP a Euratom).

Ďalším dôležitým faktorom, ktorý má vplyv na potenciálnu zmenu potrieb rozpočtových zdrojov na toto obdobie, je vplyv žiadostí o aktíva fondu v dôsledku nesplácania zaručených úverov poskytnutých Sýrii od roku 2011. V očakávaných potrebách tvorby rezerv na obdobie rokov 2014 – 2020 sa zohľadňuje vplyv existujúcich žiadostí súvisiacich s nesplácanými úvermi Sýrie, ku ktorým došlo v rokoch 2012 a 2013, ako aj hypotéza ďalšieho nesplácania platieb splatných do polovice roka 2015. Vzhľadom na skutočnosť, že táto hypotéza je nevyhnutne arbitrárna, žiadosti týkajúce sa nesplácania záväzkov Sýriou by mohli byť ukončené pred týmto obdobím alebo pokračovať po tomto období.

Zdroje fondu budú nakoniec doplnené o výnos získaný investovaním aktív fondu. Z dôvodu historicky nízkych úrokových sadzieb, ktoré prevládali v čase vypracúvania tejto správy, môžu byť tieto výnosy nižšie ako v predchádzajúcich obdobiach.

7. CIEĽOVÁ ÚROVEŇ TVORBY REZERV

Hodnotenie fondu sa uskutočnilo v čase od septembra 2009 do februára 2010. Účelom hodnotenia bolo posúdiť význam, účinnosť a efektívnosť fondu s osobitným dôrazom na vhodnosť súčasných úrovní hlavných parametrov fondu, konkrétne cieľovej úrovne. Štúdiou

---

⁵ Suma 110 miliónov EUR pochádzajúca z operácií uzavretých pred rokom 2007, ktorá sa zaplatila späť na zverenecký účet zriadený pre nástroj pre euro-stredoziemské investície a partnerstvo (FEMIP) a ktorú možno priradiť k podpore z rozpočtu, predstavuje vonkajšie pripísané príjmy (pre mandát EIB na vonkajšie poskytovanie úverov na obdobie rokov 2014 – 2020) v súlade s článkom 21 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách a použije sa pre fond.

⁶ Keďže pripísané príjmy vedú k dodatočným rozpočtovým výdavkom bez potreby zvýšenia dodatočných vlastných zdrojov, nezapočítavajú sa do stropov VFR, pozri odôvodnenie 8 nariadenia Rady, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020: „Vo viacročnom finančnom rámci by sa nemali zohľadňovať rozpočtové položky financované z pripísaných príjmov v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“).“

sa potvrdilo, že súčasná úroveň 9 % je primeraná vzhľadom na kreditné riziko úverov a zaručených úverových operácií krytých fondom.

Aj v prípade scenára zrýchlenej straty⁷ z kvantitatívneho hodnotenia vykonaného v rámci uvedeného hodnotenia vyplýva, že fond by mohol potenciálne pokrývať aj nepravdepodobne veľké straty. EIB v minulosti nikdy neurýchlila žiadosti o vyplatenie zaručených úverov v situácii, keď záruka EÚ poskytuje uistenie, že zostávajúce platby splatné dlžníkom budú kryté aj v prípade, že dlžník naďalej nebude splácať svoje záväzky.

Fond kryje kreditné riziko nesplnenia záväzkov v 42 krajinách. Desať krajín, voči ktorým má fond najvyššiu expozíciu, predstavuje približne 81 % celkovej expozície. Geografická distribúcia operácií poskytovania úverov krytých fondom bola počas obdobia rokov 2000 – 2013 pomerne stabilná. Túto stabilitu vysvetľuje regionálna distribúcia mandátu EIB, keďže rozdelenie operácií poskytovania úverov medzi predchádzajúcim a súčasným mandátom je v mnohých aspektoch podobné. Približne 83 % operácií poskytovania úverov je zameraných na stredozemské krajiny, ako aj krajiny zapojené do procesu rozširovania (pozri graf 3 pracovného dokumentu útvarov Komisie).

Z analýzy profilu vývoja kreditného rizika úverov krytých fondom ku koncu roka 2012 vyplýva, že hlavný parameter fondu (9 % „cieľová“ úroveň) je stanovený na dostatočnej úrovni zodpovedajúcej riziku, ktoré znáša fond. Konkrétne profil kreditného rizika operácií poskytovania úverov meraný podľa priemerného váženého ratingu sa v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi mierne zlepšil (pozri bod 3.2 vyššie a oddiel 5 pracovného dokumentu útvarov Komisie). Tento nižší rizikový profil je jedným z dôvodov na podporu súčasnej výšky cieľovej úrovne.

Zatiaľ čo sa celkový profil kreditného rizika v posledných rokoch zlepšil, v októbri 2013 bol úverový rating približne 49 % úverov v zaručenom portfóliu pod investičným stupňom. To znamená, že pravdepodobnosť nesplnenia záväzkov do jedného roka nie je zanedbateľná podľa historických kumulatívnych mier nesplnených záväzkov v prípade rôznych úverových ratingov v súvislosti so štátnymi rizikami za rôzne dlhé časové obdobia, ktoré uverejnili hlavné ratingové agentúry. Toto riziko sa však považuje za eliminované prostredníctvom 9 % cieľovej úrovne tvorby rezerv.

V rokoch 1994 – 2011 sa z fondu žiadala kumulatívna suma 478 miliónov EUR a miera uspokojenia pohľadávky bola 100 % (pozri tabuľku 1 pracovného dokumentu útvarov Komisie). Posledné žiadosti boli zaregistrované v rokoch 2012 a 2013 v súvislosti so Sýriou. V roku 2012 bola vyžiadaná suma 42 miliónov EUR, z čoho bola spätne získaná suma 2,1 milióna EUR a vyplatená suma 24 miliónov EUR. Odhaduje sa, že žiadosti za rok 2013 budú predstavovať sumu 82,5 milióna EUR.

Na základe analýzy tejto správy je hlavný parameter fondu (9 % „cieľová“ úroveň) stanovený na úrovni, ktorá je dostatočná na účely zohľadnenia rizika znášaného fondom a potenciálneho vývoja tohto kreditného rizika vzhľadom na vplyv finančnej krízy.

---

⁷ Z fondu sa zvyčajne žiadajú prostriedky len na kompenzáciu splátky (úroky a/alebo kapitál), ktorá nebola uhradená v termíne splatnosti. To znamená, že celková suma budúcich splatných platieb má na fond vplyv až vtedy, keď nastane čas ich splatnosti. Po nesplatení splátky môže veriteľ teoreticky žiadať o všetky budúce platby. S cieľom simulácie maximálneho napätia vyvíjaného na fond sa v kvantitatívnej analýze simuloval aj scenár, v ktorom nesplatené splátky vyvolajú urýchlenie všetkých budúcich splatných súm.

8. ZÁVER

Súčasný mechanizmus tvorby rezerv stále prináša sľúbené zlepšenie rozpočtového procesu, v rámci ktorého sa tvorba rezerv zakladá na zaznamenaných čistých platbách. To viedlo k zlepšeniu rozpočtového procesu pre tvorbu rezerv fondu.

Kvantitatívnou analýzou rizika krytého fondom a cieľovou úrovňou fondu 9 % sa preukázala primeranosť tejto cieľovej úrovne, ako aj ďalších hlavných charakteristík fondu. Komisia preto nepovažuje za potrebné meniť cieľovú úroveň alebo iné charakteristiky fondu.

Táto cieľová úroveň by sa však mala z času na čas preskúmať s cieľom posúdiť, či je aj primeraná profilu rizika, ktoré znáša fond.

Toto hodnotenie sa uskutoční v čase priebežného hodnotenia mandátu na vonkajšie poskytovanie úverov. Ak sa v rámci tohto hodnotenia dospeje k záveru, že je potrebná zmena fungovania fondu, vydá sa nová súhrnná správa o fungovaní fondu.